

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

Onderzoeksgroep Airwars
T.a.v. mevrouw
Per email:

Bestuursstaf

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum 22 juni 2017
Onderwerp Uw brief van 9 mei jl.

Onze referentie
BS2017019850

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Geachte mevrouw

Defensie deelt uw zorgen over burgerslachtoffers in de strijd tegen ISIS. Ik dank u dan ook voor uw betrokkenheid.

Op dit moment concentreert de strijd zich rond Mosul en Raqqa. Het gevecht speelt zich af in dichtbevolkt, verstedelijkt gebied. ISIS heeft zich verschanst in bewoonde wijken en zet steeds vaker burgers in als menselijk schild. Het risico op burgerslachtoffers neemt daardoor toe. Deze barbaarse strategie typeert de complexe strijd tegen een weerbarstige vijand.

Het voorkomen en minimaliseren van onbedoelde nevenschade als gevolg van wapeninzet heeft de hoogste prioriteit. Dit geldt niet alleen voor Nederland, maar voor de hele coalitie. Tijdens een gesprek in maart jl., en zo ook in eerdere communicatie, heeft Defensie reeds nader toegelicht hoe Nederlandse jachtvliegtuigen worden ingezet. Zorgvuldigheid staat hierbij voorop. Burgerslachtoffers zijn echter, en helaas, niet uit te sluiten.

Zoals bekend worden alle meldingen van mogelijke burgerslachtoffers als gevolg van coalitieoptreden in de strijd tegen ISIS door het Amerikaanse hoofdkwartier CENTCOM onderzocht. Indien er sprake is van mogelijke Nederlandse betrokkenheid, doet Defensie ook zelf onderzoek. In het debat dat ik op 13 juni jl. met de Tweede Kamer heb gevoerd, heb ik nogmaals toegelicht hoe dit proces verloopt. Na iedere aanval voeren Nederlandse F-16's met hun eigen sensoren een zogenoemd *Battle Damage Assessment* (BDA) uit. Het doel wordt bekeken en vervolgens wordt bepaald of het gewenste effect is bereikt. Ook wordt gekeken of onbedoelde nevenschade is ontstaan. De beelden worden tijdens de vlucht opgenomen en na de landing nauwgezet geanalyseerd. Na deze analyse en debriefing wordt een *After Action Report* (AAR) opgemaakt, waarin de conclusies worden beschreven. Deze rapporten bevatten gedetailleerde operationele informatie en zijn derhalve niet openbaar. Wel worden deze rapporten ter beschikking gesteld aan het Openbaar Ministerie (OM). Het OM wordt op de

hoogte gesteld van iedere wapeninzet door Nederlandse eenheden. Het is vervolgens aan het OM te bepalen welke inzet het onderzoekt.

Bureau Secretaris-generaal

Datum

Eerder is aan de Tweede Kamer gemeld dat het OM twee gevallen van mogelijke burgerslachtoffers als gevolg van Nederlandse wapeninzet in de strijd tegen ISIS onderzoekt. Onlangs is de Kamer geïnformeerd over twee additionele onderzoeken, plus een geval waarbij het OM na nadere bestudering geen aanleiding heeft gezien een feitenonderzoek te starten. Zolang de gevallen in onderzoek zijn bij het OM, kan ik daarover geen uitspraken doen. Bij herhaling heb ik duidelijk gemaakt de Tweede Kamer nader te informeren over de uitkomsten van de onderzoeken zodra deze aan Defensie bekend zijn gesteld.

Onze referentie
BS2017019850

Defensie hecht aan open communicatie over inzet, ook als dit slecht nieuws is. Ook daarom rapporteerden we tijdens de inzetperiode van de F-16's wekelijks over bijvoorbeeld de regio en het soort doelen dat is aangegrepen. Met inachtneming van de noodzakelijke (nationale en operationele) veiligheidsoverwegingen, tracht Defensie zo transparant mogelijk te zijn. Die afweging wordt gemaakt bij communicatie over alle mogelijke inzetten van Defensie.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

J.A. Pijl